

LITERATURA MUZYCZNA

PSM II st. c-6

KLASA I

Epoki historyczne

- Uczeń zna nazwy, chronologię, cechy charakterystyczne epok. Potrafi wymienić najważniejszych kompozytorów i ich dzieła.
- Wykazuje się znajomością wybranych dzieł muzycznych, określenia ich przynależności do epoki.
- Uczeń charakteryzuje twórczość czołowych kompozytorów: J.S. Bacha, W.A. Mozarta, L. van Beethovena, F. Chopina, K. Szymanowskiego, I. Strawińskiego, W. Lutosławskiego.

Instrumenty muzyczne i głos wokalny

- Uczeń potrafi wskazać źródła drgań w instrumentach, zna grupy i podgrupy instrumentów oraz rodzaje głosów.
- Uczeń klasyfikuje instrumenty orkiestry symfonicznej i głosy wokalne, zna ich nazwy włoskie, rozpoznaje brzmienie instrumentów i głosów wokalnych. Dokonuje analizy słuchowej pod kątem zastosowanych instrumentów i głosów – charakteryzuje praktykę wykonawczą, określa sposoby stosowania instrumentów i głosów w gatunkach i formach właściwych dla poszczególnych epok.

Obsada dzieła muzycznego

- Uczeń zna rodzaje obsady wykonawczej: instrumentalna, wokalna, wokalno-instrumentalna, klasyfikuje obsadę ze względu na rodzaj i wielkość zespołu, np. orkiestrowa, chóralna, kameralna, rozpoznaje rodzaje obsady w analizie słuchowej.
- Uczeń zna periodyzację dziejów muzyki, klasyfikuje środki wykonawcze w aspekcie historycznym, rozpoznaje typowe brzmienie muzyki w poszczególnych epokach, dokonując analizy środków wykonawczych, zna i wyjaśnia pojęcie partytury oraz różne formy zapisu partyturowego, dokonuje analizy obsady wykonawczej w utworze na podstawie partytury

Elementy muzyczne

- Uczeń wymienia i definiuje elementy muzyczne (melodyka, rytmika, harmonika, dynamika, agogika, artykulacja, kolorystyka), zna i wyjaśnia pojęcia związane z poszczególnymi elementami:
- uczeń zwraca uwagę na stosunek tekstu do melodii, rozróżnia melodykę sylabiczną i melizmatyczną, określa cechy charakterystyczne melodyki, posługuje się w analizie określeniami melodyka kantylenowa, figuracyjna, ornamentalna, deklamacyjna (recytatywna)
- rozróżnia w analizie słuchowej i słuchowo-wzrokowej rodzaje rytmiki, np. swobodna, ustalona, zmienna, schematyczna taneczna, motoryczna, miarowa, marszowa, określa na podstawie analizy słuchowej i słuchowo-wzrokowej cechy charakterystyczne rytmiki.

- uczeń wyjaśnia pojęcie harmonika, posługuje się określeniami: modalna, funkcyjna, sonorystyczna, dostrzega związek między przemianami historycznymi muzyki, a rodzajem harmoniki, rozróżnia w analizie słuchowej rodzaje harmoniki, określa w oparciu o zapis muzyczny tonację utworu w harmonice funkcyjnej.
- Uczeń wyjaśnia pojęcie agogiki i jej podstawowe rodzaje ze względu na sposób oznaczenia tempa w utworze: słowne, metronomiczne, wyróżnia podstawowe grupy tempa, posługuje się słownymi oznaczeniami tempa i stosuje je w praktyce, określa na podstawie analizy słuchowej i słuchowo-wzrokowej cechy charakterystyczne agogiki oraz jej sposób funkcjonowania w utworze,
- Uczeń wyjaśnia pojęcie dynamiki, posługuje się słownymi oznaczeniami dynamicznymi i stosuje je w praktyce, określa na podstawie analizy słuchowej i słuchowo-wzrokowej cechy charakterystyczne dynamiki i sposób jej funkcjonowania w utworze.
- Uczeń wyjaśnia pojęcie artykulacji, zna podstawowe oznaczenia artykulacyjne i stosuje je w praktyce, określa na podstawie analizy słuchowej i słuchowo-wzrokowej cechy charakterystyczne artykulacji w wysłuchanym utworze.
- Uczeń wyjaśnia pojęcie kolorystyki, zna podstawowe określenia wyrazowe stosowane w zapisie muzycznym, określa na podstawie analizy słuchowej rolę kolorystyki w utworze, wskazuje środki kompozytorskie i wyrazowe służące uzyskaniu różnych efektów kolorystycznych

Faktura dzieła muzycznego

- Uczeń zna wieloznaczność pojęcia faktura, wymienia rodzaje faktury oraz wyjaśnia pojęcia:
monofonia, polifonia: imitacyjna i kontrastowa, homofonia , rozróżnia i charakteryzuje na podstawie analizy słuchowej i słuchowo-wzrokowej rodzaje faktury dzieła muzycznego np. polifoniczną, homofoniczną, instrumentalną, wokalną
- Uczeń wykorzystuje zdobytą wiedzę do nabycia wyżej określonych umiejętności, a tym samym kształtuje umiejętności opisu, analizy i interpretacji dzieł muzycznych.

Znajomość utworów muzycznych– spis utworów do rozpoznawania

ROK I

Anonim, Msza gregoriańska

Anonim, Bogurodzica

Wincenty z Kielczy, hymn Gaude Mater Polonia

M. Gomółka, Melodie na Psalterz Polski (Kleszczmy rękoma)

O. di Lasso, Echo

C. Jannequin, chanson Śpiew ptaków

J.S. Bach, Badinerie z Suity orkiestrowej h-moll

J. S. Bach, Das Wohltemperierte Klavier – (Preludium I fuga C-dur T. I)

G. F. Händel, oratorium Mesjasz, chór Alleluja

L. Boccherini, Menuet

J. Haydn, Symfonia G-dur Z uderzeniem w kocioł - część II
W.A. Mozart, Symfonia g-moll – cz. I
L. van Beethoven, Sonata Patetyczna na fortepian c-moll
F. Schubert, pieśń Król olch
N. Paganini, Kaprys nr 24 a-moll
F. Chopin, Etiuda c-moll op.10 nr12
F. Chopin, Walc Des-dur op. 64 nr 1
F. Chopin, Preludium e-moll
F. Chopin, Marsz żałobny z Sonaty b-moll
R. Schumann, Marzenie
M. Musorgski, cykl miniatur na fortepian Obrazki z wystawy–(Taniec kurcząt w skorupkach)
C. Saint-Saëns, cykl instrumentalny Karnawał zwierząt– (Łabędź)
St. Moniuszko, pieśni - Przysłniczka, Dziad i baba
M. Rimski–Korsakow, Lot trzmiela
C. Debussy – Preludia na fortepian “Dziewczę o włosach jak len”
K. Szymanowski, Źródło Aretuzy z cyklu Mity
K. Penderecki, Ofiarom Hiroszimy – Tren na 52 instrumenty smyczkowe
M. Ravel, Bolero